RFRI, JORHAT CONDUCTS OTHER STAKEHOLDERS TRAINING ON BAMBOO

Rain Forest Research Institute, Jorhat (Assam) organized a three-day long training programme for 'Other Stakeholders' on Bamboo Resource Development addressing Livelihood concerns of communities during 12th to 14th October, 2022. The Training was inaugurated by Shri Hitendra Nath Goswami, Hon'ble Member of Legislative Assembly, Jorhat. The training was sponsored by Ministry of Environment, Forestry & Climate Change, Government of India to sensitize wide range people from different walks of life that include NGO and JFMC members, Students, members of Nature Clubs/Eco Clubs, Panchayat members, elected public representatives, personnel from banking institutions, social activists, watershed committees, academic, media persons etc. There were 38 participants from states of Nagaland, Manipur, Arunachal Pradesh, West Bengal apart from Assam.

While inaugurating the training programme, Shri Goswami shared his personal experience of using bamboo materials in his day-to-day life. He emphasized on the multifarious applications of bamboo for generating livelihood by the common people. He told that nature has bestowed the North East Region with this beautiful natural resource. It is the duty of the people to make appropriate use it.

During the training programme wide range of to topics such as Bamboo Propagation, Nursery Management and Commercial Cultivation, Bamboo Resources of North East India and Its Prospects, Bamboos in Structural Constructions, Bamboo Charcoal: An opportunity for livelihood generation, Bio-deterioration of Bamboo and its Management, Economic Potential of Bamboo Applications in Product Design for Rural Livelihood, etc were covered by eminent resource persons besides field visit.

TECHNICAL SESSIONS:

Dr. T. C. Bhuyan, Consultant, North East Cane & Bamboo Development Council, Burnihat, Guwahati delivered first technical presentation on 'Bamboo Propagation, Nursery Management and Commercial Cultivation'. He quoted a line stating the varied utility of bamboos '*A man is born in a bamboo cradle and goes away in a bamboo coffin. Everything in between is possible with bamboo*'. He spoke at length on Bamboo morphology, distribution in World, India and NE India, Bamboo bearing areas, Bamboo growing stock, Consumption trend, Employment generation, Species diversity, Bamboo plantation, Selection of superior material, Nursery preparation, Propagation, Management, Species selection, Harvesting and Intercropping models.

Shri Priyam Ballav Goswami, Architect, Jorhat Assam delivered a presentation on the topic entitled, '*Bamboo in structural construction*'. He deliberated upon the distribution of bamboos and earthquake epicenters all over the world. Professing it as a very good raw material due to its tensility, he told that bamboo buildings are very good in earthquake prone areas. He drew examples from Ethiopia, Myanmar and our own country as well (Arunachal Pradesh and Assam). He spoke about Components of a Bamboo House – Hat, Jacket and Boots drawing examples from Manizales pavilion (Columbia), Bamboo Cathedral (Columbia), Contemplation bamboo pavilion (France), Green school (Bali), Panyaden school (Thailand), etc. He informed the trainees of his own projects which included Ecovillage Tengani (Golaghat, Assam), Jatiya Vidyalaya (Lakhijuri, Assam), Chalo hoppo camp fabian (Shnongpdeng, Meghalaya), Breezy bamboo resort (Phushito village, Nagaland), Footbridge at Khanapara and Sukreswar (Guwahati, Assam) and Banh Bithika at RFRI (Jorhat, Assam). He also apprised the participants of the workshops which he had conducted at Arunachal Pradesh, Manipur, Meghalaya and Assam.

Dr. L. R. Bhuyan, Scientist (Rtd), State Forest Research Institute, Arunachal Pradesh delivered his presentation on 'Bamboo Resources of North East India and Its Prospects'. He described the bamboo as 'green gold' instead of 'poor man's timber'. About 76 species of bamboo belonging to 21 genera have been identified in Arunachal Pradesh so far, and out of these 32 species are cultivated by the farmers/local people and 44 species occur naturally in the state. Out of 32 cultivated species 22 species are introduced species. He described the species distribution along with altitudinal, tropical, subtropical, Alpine and subalpine in the state with their habitat such as natural forest/ cultivated, morphology and clump forming nature. Apart from this, he mentioned about the district wise distribution of bamboo species in 18 districts of Arunachal Pradesh for both natural and cultivated ones. He focused on need of conservation of bamboo and activities taken up by Bamboo Resources Development Agency, Arunachal Pradesh. He said that Arunachal Pradesh has 325.75 sq km pure bamboo patches and 4590 sq km mixed bamboo forest. He also described on traditional uses such as fuel, fodder, food etc., conservation and intervention of NBM, Bambusetum, creation of bamboo nursery and plantation under National Bamboo Mission, plantation in forest and non forest area, species under Bambusetum of Arunachal Pradesh, utilization aspects of bamboo species in Arunachal Pradesh, Socio-cultural activities with bamboo, market potentiality of bamboo products, traditional bamboo houses, bamboo shoots for food, bamboo charcoal production and bamboo mats.

Dr. Bhuyan urged to work on conservation of bamboo species and to find out suitable solution for threat due to death after flowering in inaccessible areas. He suggested for development of bamboo germplasm, thematic gardens and *ex-situ* conservation and to protect the traditional systems of bamboo utility and products through establishment of small scale industries for livelihood to rural people.

Dr. R. D. Borthakur, Assistant Chief Technical Officer, RFRI, Jorhat gave a detailed presentation on '*Bamboo Charcoal: An opportunity for livelihood generation*'. She spoke about the importance of bamboo charcoal, different processes of making of bamboo charcoal and its variants, various uses of bamboo charcoal etc. She gave an account of research and development work of RFRI on bamboo charcoal. She spoke about the role of bamboo charcoal in generating livelihood of people in rural areas.

Dr. Dipanka Boruah, Associate Senior Faculty, National Institute of Design, Assam spoke on *'Economic Potential of Bamboo Applications in Product Design for Rural Livelihood'*. He sensitized the participants on various innovative designs of bamboo products.

Shri R. K. Kalita, Scientist F, RFRI, Jorhat delivered two presentations on 'Bamboo: Wonder Plant with Multifarious Utilities' and 'Bio-deterioration of Bamboo and its Management'. He informed that there were more than fifteen hundred applications of bamboo. Bamboo is the backbone of rural life for millennia in India. For tribal and forest dwellers, 'bamboo for living' and 'living with bamboo' is still the norm and the plant offers an excellent entry point in increasing employment, income generation and improving the nutritional status of the rural poor. Bamboo is an integral part of lives of people of NER - be it economic, social, cultural, music, agriculture, handicrafts, nutritional security – from separating the new borne baby by cutting umbilical cord to the last rites and after. He also spoke about modern applications with innovative technological intervention of bamboo. He also sensitized the participants on various initiative of the Institute on bamboo product based entrepreneurs, SHGs, NGOs, Rural youths for diverse bamboo products for upliftment of rural economy of people. The Institute also strives for value addition of bamboo products through different R & D interventions and assisting establishing linkage for marketing of bamboo products. RFRI has so far trained more than 1500 artisans, women, youth etc. from 2013 till date.

Shri Kalita also delivered a presentation on bio-deterioration of bamboo products and spoke about is management practices.

The Trainees visited RFRI Bambusetum, Bamboo Nursery, Bamboo Composite Centre, Bamboo Preservation Unit and Bah Bithika. Dr. R. D. Borthakur, Shri Debojit Neog and Shri Kumud Bora guided the participants.

Shri R. K. Kalita, Course Director led the participants to visit the Kaziranga National Park and to understand the Park management activities from Park authority. The Team also visited Orchid and Biodiversity Park at Kohora where the participants witnessed the huge collections of bamboo artifacts and bamboo species.

VALEDICTORY SESSION:

Valedictory session of the Training programme was held on the last day of the training. The participants shared their experiences of the three days of training. All of them expressed their satisfaction and appreciated the Institute for organizing such training. Certificates were distributed to the participants.

GLIMPSES OF THE TRAINING PROGRAMME

Inaugural Session: Chief Guest, Shri Hitendra Nath Goswami, MLA, Jorhat

Inaugural Session: Chief Guest, Shri Hitendra Nath Goswami, MLA, Jorhat addressing

Visit to Bamboo Preservation Unit and Bamboo Chaorcoal Unit Day 2: Field Visit

Orchid and Biodiversity Park at Kohora, Golaghat, Assam

Bamboo Museum at Orchid and Biodiversity Park

Cultural Show at Orchid & Biodiversity Park

KNP Visit by Jeep

Day 3

Dr. L. R. Bhuyan

Shri P. B. Goswami

Dr. R. D. Barthakur

Shri R. K. Kalita

Media Coverage Mindow To THE EAST Description of the scrapped sector of

RFRI, Jorhat conducts stakeholders'^{p-04} training on bamboo resource devel

JORHAT: Rain Forest Research Institute, Jorhat (Assam) has organized a three-day long training programme for 'Other Stakeholders' on Bamboo Resource Development addressing Livelihood concerns of communities during 12th to 14th October 2022. The Training was inaugurated by Shri Hitendra Nath Goswami, Hon'ble Member of the Legislative Assembly, Jorhat. The training is sponsored by the Ministry of Environment, Forestry & Climate Change,

Government of India to sensitize a wide range of people from different walks of life that include NGO and JFMC members, Students, members of Nature Clubs/Eco Clubs, Panchavat members, elected public representatives, personnel from banking institutions, social activists, watershed committees, academic, media persons, etc. There are 38 participants from the states of Nagaland, Manipur, Arunachal Pradesh, and West Bengal apart from Assam. CNS

the Assam Tribune 15/10/2022

Training prog on bamboo^{Page-7} resource development held

STAFF CORRESPONDENT

RN-1127/57TECH/GH-103/2

JORHAT, Oct 14: Rain Forest Research Institute (RFRI) at Sotai here organized a three-day-long training programme for 'Other stakeholders on bamboo resource development addressing livelihood concerns of communities' from October 12 to 14.

A RFRI official informed that the training programme, sponsored by the Union Ministry of Environment, Forestry and Climate Change, was conducted to sensitize people from different walks of life.

The official stated that the training programme, in which 38 participants from Nagaland, Manipur, Arunachal Pradesh and West Bengal apart from Assam took part, was inaugurated by Jorhat MLA Hitendra Nath Goswami.

The participants included NGO members, Joint Forest Management Committee members, students, members of nature clubs/eco clubs, panchayat members, elected public representatives, per-

পৰিৱেশ আৰু জলবায়ু মন্ত্ৰালয়ৰ অৰ্থ সাহায্যত

অনুষ্ঠিত প্ৰশিক্ষণত উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ অৰুণাচল,

ত্ৰিপুৰা, মণিপুৰ, পশ্চিমবংগ, অসমৰ মুঠ ছল্লিচ গৰাকী প্ৰশিক্ষাৰ্থীয়ে অংশগ্ৰহণ কৰিছে। sonnel from banking institutions, social activists, watershed committees, academicians, media persons, etc.

The official further informed that the training programme, conducted by RK Kalita, course director, covered a wide range of topics such as bamboo propagation, nursery management and commercial cultivation, bamboo resources of North East India and its prospects, bamboos in structural constructions, bamboo charcoal, the opportunity for livelihood generation, bio-deterioration of bamboo and its management, economic potential and applications in product design for rural livelihood, etc., besides field visit.

Public Accounts Committee visit: A delegation of the Public Accounts Committee of the State Assembly, comprising 11 legislators from all political parties, on Thursday visited Jorhat district to take stock of the implementation of various government schemes and projects under different departments and agencies.

কেএাভাৰক খাতজানটোত থকা।বাভন্ন প্ৰজ্ঞাতৰ বাঁহ আৰু বাঁহৰ নাৰ্চাৰী প্ৰস্তুতকৰণ সম্পৰ্কীয় বিষয়ত কাৰিকরী বিষয়া দেৱজিত নেওগ, কুমুদ বৰাই বুজাই দিয়াৰ লগতে প্ৰতিষ্ঠানখনত তৈয়াৰ - কৰা বাঁহৰ বিভিন্ন আচবাবসমূহ দৰ্শন কৰায়। এই প্ৰশিক্ষণৰ ১৪ অক্টোবৰত সামৰণি পৰে।

Jorhat, Saturday, October 15, 2022 আঞ্চলিক >০ যোৰহাট, শনিবাৰ, ২৮ আহিন, ১৯৪৪ শক - দৈনিক জনমভূমি -যোৰহাটৰ বৰ্ষাৰণ্য গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানত বাঁহভিত্তিক প্ৰশিক্ষণ সমাপ্ত আপগ্রহণ করে অৱস্কার্য মহলা সংগঠনে আপগ্রহণ করে অৱস্কার্য বেজ হিলাস ডা তি গক চন্দ্র কুথাই বাঁহ পেতির বিজ্ঞানপাত নিয়া মার্হ পুলিব নাইবি হৈয়াব, পুথিবির বারে বিজিয় মার্গি, বিহে নগা হৈয়াবা নিছিন্দ্র খাণা-সাম্বাী আৰু ওপাতে দিশার ওপাত বেলাচারে বাগো আগন্যায় ইনার পায়তে প্রশিক্ষাই সিকরক (ক্ষরাজিক টি ঃ ১৪ আটোবৰ : যোৰহাটন জন বহাৰনা গাবেষনা শ্ৰিটানাৰ বিজ্ঞানীককল বিধি সহা গৰেণাৰ যোগেনি মূলাহ কচিক্ৰাৰ উপৰি বাঁহ- কেব সময়ী হৈয়াৰী হানিজনৰ যোগনি আৰু বিভিন্ন মন্ত্ৰাইৰ ৰাই, কেত, সঁচিগছ আৰি অন্যান মূলৱেল গৰেকদুলি সংৰক্ষণ আৰু নাৰ্ছৰী অন্তুক্ত, নিবনুৱা সমস্যা দুৰীকৰণত মুখা ভূমিজ গালন কৰি মাহিছে বুলি প্ৰশাসা কৰে। ভালবেকধ কা, পৰিবেশ মাক জনাহী মন্ত্ৰালয়ক অৰ্থ সাহায়তে জনাষ্ঠিক কৰা নুৰ্ব উপৰি প্ৰতিম মুৰ্ব উপৰি প্ৰতিম মহাৰ কৰে। হাতিগালৰ জোচ বিজ্ঞানী পাঠাকম পৰিচালত ভাৰাহীৰ কৃষাৰ তাহি পৰিচালনা কৰা হাৰিক্ষণটোত লায়াৰৰ হবেছা, শিক্ষৰ, তৃথি বিভাগৰ নাহাছৰ হবেছা, শিক্ষৰ, তৃথি বিভাগৰ নাহাছৰ চাইস্থিত বৰ্ষাৰণা গাবেগা প্ৰতিষ্ঠানত আজীবিকা অৱন্য হাঁহ সম্পদৰ একয় সম্পৰ্কত এটি তিনিনিনা প্ৰশিক্ষা ১২ অৱটাবৰৰ পৰা আৰম্ভ হয়। প্ৰতিষ্ঠানত হজ পুৰা সভায়ত অনুষ্ঠিত হোৱা প্ৰমিকাৰ প্ৰভাৱৰ কৰে বিধাক হিচেল নথ্য (আৰহাটাৰ বৰ্ষাৰণা প্ৰবেগা প্ৰতিষ্ঠানটোৰ অৰুণাচল,। বংগৰ মুঠ

নাপকা বৰুৱাই বাহৰ উৎপাদন। উপাজন বিভিন্ন বৌগল, সামন্ত্ৰী হৈয়াৰ, বৰ্তমান সময়ত বাবৰ আন্তৰান্ত্ৰীয় বজাৰত তৰুব কথ উপাচনৰ বিষয়ত বুজাই কয়। সামন্ত্ৰি প্ৰতিষ্ঠানটোৰ ভাৰপ্ৰান্ত সন্থা সন্ধানক ভাৰজী কথা আৰু এন আই চিৰাত দীপাকেৰ বৰুব উপস্থিত থাকি প্ৰতিগৰাকী প্ৰশিক্ষাণীয় সম্পৰ্য কৰে অপৰ প্ৰথম কৰে।

এলবিং প্রজাতিব সংৰক্ষণ ক্ষেত্র পৰিবর্শন করে এই ক্ষেত্রত বিকৃতি ভ্রেকা আরু এন চি পাসে পূর্ণ সহযোগিতা আপবড়ায় অর্ত্রিয়নিশ বিশিষ্ট বিজ্ঞানীত এক আৰ ভূঞাই পৃথিৱীৰ বিভিন্ন ৰাষ্ট্রত উৎপদ্র যোৱা বিধায় ক্ষেত্র আগবায় আবন্দ আনিৰ বিধায় ক্ষেত্র আগবায় বিষয়ে বন্ধব্য আগবঢ়ায়। সমল বান্ডি হিচাপে বাহৰ ডিজাইনাৰ পি বি গোখামী, বিজ্ঞানী

কৈ মানপত্ৰ প্ৰধান কৰে।

যোৰহাটৰ বৰ্ষাৰণ্য গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানত বাঁহ সম্পদৰ তিনিদিনীয়া প্ৰশিক্ষণ 🏻 pa

নিজা বাতৰি দিওঁতা

টীয়ক, ১২ অক্টোবৰ ঃ যোৰহাট জিলাৰ টীয়কৰ বৰ্ষাৰণ্য গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানত আজিৰপৰা 'আজীৱীকা অৰ্জন' বাঁহ সম্পদৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কত তিনিদিনীয়া প্ৰশিক্ষণৰ আৰম্ভ হৈছে। প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচীৰ শুভাৰম্ভ কৰে যোৰহাট বিধানসভা সমষ্টিৰ বিধায়ক হিতেন্দ্ৰ নাথ গোস্বামীয়ে৷ বিধায়কগৰাকীয়ে উত্তৰ-

22

বিজ্ঞানীসকলে বিভিন্ন সময়ত গৱেষণাৰ যোগেদি সুনাম কঢ়িওৱাৰ উপৰি বাঁহ-বেতৰ প্ৰশিক্ষণৰ লগতে বিভিন্ন প্রজাতিৰ বাঁহ-বেত অন্যান্য মূল্যবান গছৰ পুলি সংৰক্ষণ আৰু নাৰ্ছাৰী প্রস্তুত, বিভিন্ন বাঁহৰ উন্নত মানৰ সামগ্রী নির্মাণৰ যোগেদি নিবনুৱা সমস্যা দূৰীকৰণত মুখ্য ভূমিকা পালন কৰি আহিছে বুলিও উল্লেখ কৰে। ভাৰতবৰ্যৰ বন, পৰিৱেশ আৰু জলবায়ু মন্ত্ৰণালয়ৰ অৰ্থসাহায্যত অনুষ্ঠিত এই প্ৰশিক্ষণত অৰুণাচল, ত্ৰিপুৰা, মণিপুৰ, পশ্চিমবংগ আৰু অসমৰ বিভিন্ন খাদ্য-সামগ্ৰী আৰু গু মুঠ চল্লিশগৰাকী প্ৰশিক্ষাৰ্থীয়ে অংশ গ্ৰহণ কৰে। বহুলভাৱে ব্যাখ্যা আগবঢ়ায়।

পূবৰ যোৰহাটস্থ বৰ্ষাৰণ্য গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানটোৰ প্ৰতিষ্ঠানৰ জ্যেষ্ঠ বিজ্ঞানী তথা পাঠ্যক্ৰম পৰিচালক ড° ৰাজীৱ কুমাৰ কলিতাই পৰিচালনা কৰা প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচীত মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰবক্তা, শিক্ষক, কৃষি বিভাগৰ বিষয়া, স্বেচ্ছাসেৱী সংগঠন, সংবাদ মাধ্যম, জনপ্রতিনিধি, কৃষক উৎপাদক গোট, মহিলা সংগঠন আদিৰ প্রতিনিধিয়ে অংশ গ্রহণ কৰে। অৱসৰপ্রাপ্ত জ্যেষ্ঠ বিজ্ঞানী ড°টি চি ভূঞাই বাঁহ খেতিৰ বিজ্ঞানসন্মত দিহা, বাঁহ পুলিৰ নাৰ্ছাৰী প্ৰস্তুত, পৃথিৱীৰ বাঁহৰ বিভিন্ন প্ৰজাতি, বাঁহৰপৰা তৈয়াৰী বিভিন্ন খাদ্য-সামগ্ৰী আৰু গুণগত দিশৰ ওপৰত

যোৰহাটৰ বৰ্ষাৰণ্য গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানত বাঁহভিত্তিক তিনিদিনীয়া প্ৰশিক্ষণ সমাপ্ত

দৈনন্দিন বাৰ্তাৰ সেৱা, বাহনা, ১৫ অক্টোবৰ ঃ যোৰহাটৰ বৰ্ষাৰণ্য গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানত 'আজীৱিকা অৰ্জন' বাঁহ সম্পদৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কত এটি তিনিদিনীয়া প্ৰশিক্ষণ ১২ অক্টোবৰৰ পৰা আৰম্ভ হয়। বৰ্ষাৰণ্য গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানৰ 'ব্ৰহ্মপত্ৰ' সভাগহত অনুষ্ঠিত প্ৰশিক্ষণৰ শুভাৰম্ভ কৰে যোৰহাট বিধানসভা সমষ্টিৰ বিধায়ক হিতেন্দ্ৰ নাথ গোস্বামীয়ে। বিধায়কগৰাকীয়ে উত্তৰ-পূবৰ যোৰহাটস্থ বৰ্ষাৰণা গৱেষণা প্ৰতিষ্ঠানটিৰ বিজ্ঞানীসকলে দীৰ্ঘ সময় গৱেষণাৰ যোগেদি সুন্নাম কঢ়িওৱা উপৰিও বাঁহ-বেতৰ সামগ্ৰী তৈয়াৰী প্ৰশিক্ষণৰ যোগদি আৰু বিভিন্ন প্রজাতিৰ বাঁহ, বেত, সাঁচিগছ আদি অন্যান্য মূল্যৱান গছৰ পুলি সংৰক্ষণ আৰু নাৰ্ছাৰী তৈয়াৰী, নিবনুৱা সমস্যা দুৰীকৰণত মুখ্য ভূমিকা পালন কৰি আহিছে বুলি প্রশংসা কৰে। ভাৰতবর্ষৰ বন, পৰিৱেশ আৰু জলবায়ু মন্ত্ৰালয়ৰ অৰ্থ সাহায্যত অনুষ্ঠিত কৰা প্রশিক্ষণটিত উত্তৰ-পূর্বাঞ্চলৰ অরুণাচল, ত্রিপুৰা, মণিপুৰ, পশ্চিমবংগ, অসমকে ধৰি মুঠ ছল্লিচগৰাকী প্ৰশিক্ষাৰ্থীয়ে অংশগ্ৰহণ কৰে। প্ৰতিষ্ঠানৰ জ্যেষ্ঠ বিজ্ঞানী তথা পাঠ্যক্রম পৰিচালক ড° ৰাজীৱ কমাৰ কলিতাই পৰিচালনা কৰা প্ৰশিক্ষণটিত মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰবক্তা, শিক্ষক, কৃষি বিভাগৰ বিষয়া, স্বেচ্ছাসেৱী সংগঠনৰ প্ৰতিনিধি , সংবাদ মাধ্যমৰ প্ৰতিনিধি, জনপ্রতিনিধি, কৃষক উৎপাদক গোটৰ প্রতিনিধি, মহিলা সংগঠনে অংশগ্ৰহণ কৰে। অৱসৰপ্ৰাপ্ত জ্যেষ্ঠ বিজ্ঞানী ড° টি চি ভূঞাই বাঁহ খেতিৰ বিজ্ঞানসন্মত দিহা, বাঁহ পুলিৰ নাৰ্ছাৰী তৈয়াৰ, পৃথিৱীৰ বাঁহৰ বিভিন্ন প্ৰজাতি,

বাঁহৰ পৰা তৈয়াৰী বিভিন্ন খাদ্য-সামগ্ৰী আৰু গুণগত দিশৰ ওপৰত বহলভাৱে ব্যাখ্যা আগবঢ়ায়। ইয়াৰ পাছতে প্রশিক্ষার্থীসকলক ক্ষেত্রভিত্তিক প্রতিষ্ঠানটোত থকা বিভিন্ন প্ৰজাতিৰ বাঁহ, আৰু বাঁহৰ নাছাঁৰী প্ৰস্তুতকৰণ সম্পৰ্কীয় বিষয়ত কাৰিকৰী বিষয়া ড° আৰ ডি বৰঠাকুৰ, দেৱজিৎ নেওগ আৰু কুমুদ বৰাই অতি মনোগ্রাহীকৈ বুজাই দিয়াৰ লগতে প্রতিষ্ঠানটোৱে তৈয়াৰ কৰা বাঁহৰ বিভিন্ন আচ-বাবসমূহ পৰিদৰ্শন কৰোৱায়। ১৩ তাৰিখৰ দিনা প্ৰশিক্ষাৰ্থীসকলক কাজিৰঙা ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যান পৰিদৰ্শন কৰোৱাৰ উপৰিও অৰ্কিড উদ্যানত বিভিন্ন প্ৰজাতিৰ অৰ্কিডৰ লগত পৰিচয় কৰোৱাৰ লগতে বাঁহৰ প্ৰায় এশ বিধ প্ৰজাতিৰ সংৰক্ষণ, ক্ষেত্ৰ পৰিদৰ্শন কৰে। এই ক্ষেত্ৰত বিভৃতি ডেকা, এন চি দাসে পূর্ণ সহযোগিতা আগবঢ়ায়। ১৪ তাৰিখৰ দিনা বিশিষ্ট বিজ্ঞানী ড° এল আৰ ভূঞাই পৃথিৱীৰ বিভিন্ন ৰাষ্ট্ৰত উৎপন্ন হোৱা বাঁহৰ প্ৰজাতি, ইয়াৰ বৈজ্ঞানিক নাম আদিৰ বিষয়ে বক্তব্য আগবঢ়ায়। সমল ব্যক্তি হিচাপে বাঁহৰ ডিজাইনাৰ পি বি গোস্বামী. বিজ্ঞানী আৰ ডি বৰঠাকৰ ড° ৰাজীৱ কলিতা, ড° দীপিকা বৰুৱাই বাঁহৰ উৎপাদন, উপাৰ্জন, বিভিন্ন কৌশল, সামগ্ৰী তৈয়াৰ বৰ্তমান সময়ত বাঁহৰ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় বজাৰত গুৰুত্ব, অৰ্থ উপাৰ্জনৰ বিষয়ত বহলাই বজাই কয়। সামৰণিত প্ৰতিষ্ঠানটোৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত সঞ্চালক ড° ৰাজীৱ বৰা আৰু এন আই ডিৰ ড° দীপাংকৰ বৰুৱা উপস্থিত থাকি প্ৰতিগৰাকী প্ৰশিক্ষাৰ্থীক একোখনকৈ মান-পত্ৰ প্ৰদান কৰে।